

Bruksela, dnia 1.2.2023 r.
COM(2023) 62 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY
EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-
SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW**

Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej

1. WPROWADZENIE: PLAN PRZEMYSŁOWY ZIELONEGO ŁADU NA MIARĘ EPOKI NEUTRALNOŚCI EMISYJNEJ

Obecna dekada będzie miała decydujące znaczenie dla świata, który musi ograniczyć wzrost temperatury na Ziemi i podjąć niezbędne kroki w celu osiągnięcia neutralności emisyjnej. Stawka jest wysoka, a wyzwania okazują się złożone, lecz jest to epokowa szansa, aby konieczność ta stała się swego rodzaju katalizatorem inwestycji w gospodarkę opartą na czystej energii i przemysł na miarę epoki neutralności emisyjnej.

W Europejskim Zielonym Ładzie wyznaczono ambitne cele UE w zakresie zielonej transformacji, w tym cele klimatyczne zakładające osiągnięcie neutralności emisyjnej do 2050 r. Pakiet „Gotowi na 55” zawiera konkretny plan działań, które w zdecydowany sposób mają skierować gospodarkę europejską na właściwe tory, natomiast plan REPowerEU pozwala na szybszą rezygnację z paliw kopalnych. Wraz z Planem działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym instrumenty te tworzą ramy transformacji przemysłu UE na miarę epoki neutralności emisyjnej.

W ciągu najbliższych kilku lat gospodarczy aspekt epoki neutralności emisyjnej nabierze realnych kształtów. Powstaną nowe rynki, wynalezione, opracowane i wprowadzone na rynek zostaną czyste technologie stanowiące przełom, a stosowane dotychczas systemy energetyczne przejdą transformację. W związku z tym ci, którzy są pionierami inwestycji i nie mają sobie równych, jeśli chodzi o tempo inwestowania, zagwarantują sobie pozycję w tej nowej gospodarce i stworzą miejsca pracy dla nowo wykwalifikowanych pracowników, odmłodzą przemysłowe bazy produkcyjne, obniżą koszty dla społeczeństwa i przedsiębiorstw oraz będą odgrywać pierwszorzędną rolę we wspieraniu innych części świata w obniżaniu emisyjności tamtejszych gospodarek.

Skala szansy, przed jaką stoi przemysł europejski, jeszcze bardziej uwypukliła tę konieczność. Międzynarodowa Agencja Energetyczna szacuje, że do 2030 r. światowy rynek kluczowych, masowo wytwarzanych, czystych technologii energetycznych będzie wart około 650 mld USD rocznie (ok. 600 mld EUR), czyli ponad trzykrotnie więcej niż obecnie. Ponad dwukrotnie może wzrosnąć liczba miejsc pracy związanych z produkcją energii¹. Światowy przemysł technologii neutralnych emisyjnie dynamicznie się rozwija, do tego stopnia, że popyt przewyższa czasem podaż.

UE jest dobrze przygotowana do tego, aby zwiększyć wysiłki i wykorzystać szansę, jaką jest konieczność osiągnięcia neutralności emisyjnej. Przez ostatnie dziesięciolecia europejski model gospodarczy oparty na jednolitym rynku zapewniał rosnący dobrobyt. UE jest czołowym graczem w dziedzinie innowacji, kapitału wysokiego ryzyka oraz wprowadzania technologii neutralnych emisyjnie i zrównoważonych produktów. Ma ona mocny atut, tj. przemysł o udokumentowanych osiągnięciach w zakresie wyznaczania tendencji i norm, o coraz bardziej zaawansowanym poziomie cyfryzacji i wytwarzający wysokiej jakości innowacyjne produkty. UE posiada światowej klasy naukowców i badaczy, którzy konsekwentnie opracowują przełomowe rozwiązania lub udoskonalają istniejące technologie.

UE udowodniła również, że **zielona transformacja może korzystnie wpłynąć na konkurencyjność.** Stopniowa rezygnacja z rosyjskich paliw kopalnych przyspieszyła nową rewolucję przemysłową mającą na celu położenie kresu epoce paliw kopalnych. W gospodarce UE opracowuje się i wprowadza szeroką gamę nowych technologii neutralnych emisyjnie:

---

¹ Sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energetycznej pt. „Energy Technology Perspectives” (2023) [Perspektywy rozwoju technologii energetycznych].

w obszarze transportu, budownictwa, produkcji i energii. Co więcej, powstają zupełnie nowe rynki. W 2021 r. unijny ekosystem neutralny emisyjnie był wart ponad 100 mld EUR, czyli podwoił swoją wartość w stosunku do 2020 r.²

UE udowodniła również swoją naturalną odporność na ciągłe zmiany i wyzwania. Przemysł boryka się z różnymi wyzwaniami, począwszy od wysokiej inflacji, niedoborów siły roboczej, zmian demograficznych, zakłóceń w łańcuchach dostaw wskutek pandemii COVID-19 po rosnące stopy procentowe czy gwałtowne wzrosty kosztów energii i cen nakładów. Towarzyszy temu silna, ale nie zawsze uczciwa konkurencja na rozdrobnionym rynku światowym. Pomimo tych przeszkód gospodarka UE jest, jak dotąd, w nadzwyczaj dobrej kondycji, a jedność polityczna przynosi efekty. Ceny gazu i ropy spadły i kształtują się obecnie poniżej poziomu sprzed wojny. Przez dwa miesiące z rzędu inflacja w całej UE wykazywała tendencję spadkową, a najwyraźniejszy spadek odnotowano w grudniu 2022 r. Bezrobocie zmalało w stosunku do poziomu sprzed kryzysu finansowego w 2008 r., a rynki pracy nadal odnotowują dobre wyniki.

UE z pełnym zaangażowaniem i przekonaniem dąży do przyspieszenia transformacji przemysłowej neutralnej emisyjnie w swoich państwach członkowskich. Oprócz potrzeb i możliwości, takich jak rozpowszechnianie odnawialnych źródeł energii, transformacja infrastruktury energetycznej i transportowej, np. sieci elektroenergetycznych, masowe przejście na wodór odnawialny, który służy za nośnik magazynowania, paliwo i surowiec, UE może być również wiodącym graczem w przyszłych gałęziach przemysłu neutralnego emisyjnie. Możemy również stworzyć nowe formy współpracy w zakresie czystych technologii z partnerami spoza UE. Taka współpraca z partnerami w zakresie rozwoju technologii neutralnych emisyjnie, dywersyfikacji i wzmocnienia łańcuchów dostaw oraz wspierania innych w transformacji ekologicznej może sprawić, że wyścig w kierunku neutralności emisyjnej okaże się korzystny dla naszej planety i przedsiębiorstw.

Obiecujące jest to, że partnerzy UE również zaczynają dostrzegać możliwości wynikające z neutralności emisyjnej przemysłu. Stany Zjednoczone przyjęły ustawę o redukcji inflacji, która pozwoli im do 2032 r. uruchomić ponad 360 mld USD (ok. 330 mld EUR). Japonia opracowała plany dotyczące zielonej transformacji, które mają jej pozwolić uzyskać do 20 bln JPY (około 140 mld EUR) w drodze emisji zielonych obligacji. Z kolei Indie przedstawiły program zachęt związanych z produkcją, aby zwiększyć konkurencyjność w sektorach, takich jak fotowoltaika oraz baterie i akumulatory. Zjednoczone Królestwo, Kanada i wiele innych państw również przedstawiło swoje plany inwestycyjne w dziedzinie czystych technologii. UE deklaruje chęć współpracy z wszystkimi tymi partnerami dla dobra ogółu.

Handel i konkurencja w zakresie przemysłu technologii neutralnych emisyjnie muszą być jednak sprawiedliwe. Niektóre z inicjatyw partnerów UE mogą mieć niepożądane skutki uboczne dla europejskiego przemysłu neutralnego emisyjnie. Jeszcze bardziej zasadnicze znaczenie ma fakt, że od dłuższego czasu subsydia Chin dwukrotnie przewyższają dotacje unijne w stosunku do PKB³. Spowodowało to zakłócenia na rynku i sprawiło, że produkcja licznych technologii gwarantujących neutralność emisyjną jest obecnie zdominowana przez Chiny, które z dotowania innowacji i produkcji w dziedzinie czystych technologii uczyniły priorytet swojego planu pięcioletniego. Wartość zapowiadanych przez Chiny inwestycji w czyste technologie przekracza 280 mld USD (ok. 260 mld EUR). UE i jej partnerzy muszą dołożyć większych starań, aby zwalczyć skutki tych nieuczciwych subsydiów i długotrwałych zakłóceń rynku. Tam, gdzie inwestycje publiczne na rynkach prywatnych są zbyt duże,

---

² [The rise of European Clean Tech report \[sprawozdanie pt. „Rozwój europejskiej czystej technologii\]](https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf), <https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf>

³ [Chinesische Subventionspolitik: Effekte auf deutsche Unternehmen \(vbw-bayern.de\)](https://www.vbw-bayern.de)

zakłócenia powodują powstanie nierównych warunków działania i pojawia się nieuczciwa konkurencja. Komisja będzie nadal w pełni wykorzystywać instrumenty ochrony handlu (TDI), aby chronić jednolity rynek i oparty na zasadach handel międzynarodowy przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, takimi jak dumping i subsydia zakłócające konkurencję.

W przyszłości wyzwania związane z konkurencyjnością będą nadal obecne. Epoka tanich paliw kopalnych dobiegła końca, w związku z tym należy przyspieszyć transformację ekologiczną, aby przemysł miał dostęp do bogatych zasobów czystej energii po przystępnej cenie. UE musi wykorzystać swój największy atut, tj. jednolity rynek, i unikać rozdrobnienia. Z tego powodu Komisja jest zdecydowana przedstawić kompleksowe podejście europejskie oparte na wspólnych priorytetach strategicznych i ocenie potrzeb inwestycyjnych. Będzie się to wiązało z przeanalizowaniem różnych możliwości zapewnienia wspólnej reakcji UE, w tym finansowania unijnego. Należy również uczynić więcej, aby ułatwić przedsiębiorstwom dostęp do prywatnego finansowania, w szczególności należy dokończyć budowę unii rynków kapitałowych. Większa konkurencyjność musi iść w parze z dobrze płatnymi, wysokiej jakości miejscami pracy i inwestycjami w kapitał ludzki.

Dzisiejsze decyzje zadecydują o kształcie epoki przemysłu neutralnego emisyjnie. UE musi być gotowa odgrywać wiodącą rolę – zdecydowanie, ambitnie i w poczuciu wspólnego celu. Wspólna reakcja umocowana w unijnych strategiach politycznych i instrumentach będzie o wiele skuteczniejsza niż suma 27 podejść krajowych.

2. PLAN PRZEMYSŁOWY ZIELONEGO ŁADU – UTRZYMYWANIE PRZEWAGI

W obliczu tej przełomowej szansy i wyzwań UE potrzebny jest nowy plan przemysłowy Zielonego Ładu. Plan ten będzie częścią Europejskiego Zielonego Ładu, który skierował nas na drogę neutralności klimatycznej, i umożliwi UE odgrywanie wiodącej roli na świecie w epoce przemysłu neutralnego emisyjnie.

Punktem wyjścia dla opracowania planu jest potrzeba zwiększenia na masową skalę w najbliższym dziesięcioleciu rozwoju technologicznego, wytwarzania i instalacji produktów neutralnych emisyjnie i dostaw energii, a także wartość dodana, jaką ma ogólnounijne podejście do tego, jak wspólnie sprostać temu wyzwaniu. Utrudnia to globalna konkurencja o surowce i o wykwalifikowany personel. Celem planu jest wyeliminowanie tej dychotomii i skupienie się na obszarach, w których UE może wnieść największy wkład. Jego założeniem jest również uniknięcie ryzyka polegającego na tym, że zależność UE od rosyjskich paliw kopalnych zastąpimy innymi strategicznymi zależnościami, co mogłyby utrudnić dostęp do kluczowych technologii i środków produkcji potrzebnych do transformacji ekologicznej przez połączenie dywersyfikacji oraz własnego rozwoju i produkcji. Plan wpisze się w bieżące wysiłki na rzecz transformacji przemysłu zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i strategią przemysłową UE, w szczególności Planem działania UE dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym. Absolutnym priorytetem pozostaje również modernizacja i dekarbonizacja energochłonnych gałęzi przemysłu, podobnie jak zapewnienie zmiany zatrudnienia i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy dzięki szkoleniom i kształceniu.

Dlatego też konieczne są zdecydowane, wspólne działania na poziomie UE w celu pobudzenia przemysłu technologii neutralnych emisyjnie. Plan przemysłowy Zielonego Ładu pomoże nam wykorzystać mocne strony UE: otwartość, innowacyjność, inkluzywność i zrównoważony rozwój. Przy odpowiednich warunkach przemysł technologii neutralnych emisyjnie w Europie odegra kluczową rolę w przejściu kontynentu na gospodarkę ekologiczną i zapewni UE dobrobyt, a także będzie miał czołowe znaczenie w skali światowej zarówno w dziedzinie technologii, jak i przeciwdziałania zmianie klimatu i zanieczyszczeniu środowiska.

Niniejszy zarys nowego **planu przemysłowego Zielonego Ładu opiera się na czterech**

filarach:

- **przewidywalne i uproszczone otoczenie regulacyjne;**
- **szybszy dostęp do odpowiedniego finansowania;**
- **umiejętności oraz**
- **otwarty handel sprzyjający odpornym łańcuchom dostaw.**

2.1. Przewidywalne, spójne i uproszczone otoczenie regulacyjne

UE tradycyjnie działa w oparciu o silne otoczenie regulacyjne w celu stworzenia sprzyjających warunków dla przedsiębiorstw, zapewnienia wysokiej jakości miejsc pracy pracownikom i wysokiego poziomu ochrony środowiska. Te trzy wymiary mogą wzajemnie się wzmacniać, jeżeli przepisy będą wyważone i inteligentnie zaprojektowane, co wymaga stałej uwagi. Dlatego też w tym roku Komisja wprowadziła dodatkowy „sprawdzian konkurencyjności” w odniesieniu do wszystkich nowych przepisów, aby zagwarantować, że w pełni uwzględniają one wszelki ewentualny wpływ na konkurencyjność i pozwalają uniknąć niepotrzebnych obciążeń. Proste, przewidywalne i jasne otoczenie regulacyjne ma kluczowe znaczenie dla wspierania inwestycji. Działania na poziomie UE zapobiegają rozdrobnieniu, jakie może wynikać ze stosowania przez każde z 27 państw członkowskich swojego podejścia regulacyjnego.

Wiosną tego roku Komisja przedstawi trzy kluczowe wnioski ustawodawcze dotyczące konkurencyjności przemysłowej, wynikające z potrzeby reform:

po pierwsze, **w ramach planu przemysłowego Zielonego Ładu Komisja proponuje przedstawienie aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie w celu wsparcia przemysłowej produkcji kluczowych technologii w UE.** Akt ten zapewniłby **uproszczone ramy regulacyjne dotyczące zdolności produkcyjnych** w zakresie produktów mających kluczowe znaczenie dla osiągnięcia unijnych celów związanych z neutralnością klimatyczną, takich jak baterie i akumulatory, turbiny wiatrowe, pompy ciepła, produkty wykorzystujące energię słoneczną, elektrolizery oraz technologie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla⁴. W szczególności akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie byłby zgodny z następującymi założeniami:

- pozwoliłby – w następstwie analizy sektorowej – określić **cele dotyczące zdolności przemysłowej do 2030 r.**, w razie konieczności zapewnienia, aby strategiczne zależności nie zagrażały zielonej transformacji. W akcie uwzględniony zostanie cały transgraniczny łańcuch dostaw i wartości, tak aby dostawy nie doprowadziły do powstania wąskiego gardła;
- przyczyniłby się do zwiększenia przewidywalności i skrócenia **procesów wydawania zezwoleń** przez określenie konkretnych terminów dla różnych etapów tych procesów oraz do istotnego wzmocnienia zdolności administracyjnych państw członkowskich, np. przez wprowadzenie **punktu kompleksowej obsługi**, tj. jednego punktu kontaktowego dla inwestorów i zainteresowanych stron z sektora przemysłu w trakcie całego procesu administracyjnego.

---

⁴ Nie określono dotąd dokładnego zakresu produktu. Obierając neutralność technologiczną za punkt wyjścia, akt opierałby się na ocenie strategicznego znaczenia i zidentyfikowanych potrzeb inwestycji w wytwarzanie różnego rodzaju produktów neutralnych emisyjnie. Technologie te mogą wykraczać poza strategiczne technologie neutralne emisyjnie, które będą kwalifikować się do szczególnego rodzaju wsparcia dostępnego na podstawie tymczasowych ram pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji;

Europejskie łańcuchy wartości na jednolitym rynku są w dużym stopniu zintegrowane i wzajemnie powiązane (zob. rys. 1), dlatego w akcie w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie określono by proste i operacyjne kryteria identyfikacji strategicznych projektów w dziedzinie neutralnych emisyjnie łańcuchów dostaw. W ten sposób wszystkie państwa członkowskie nadal czerpałyby korzyści z wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w przemyśle przez promowanie **strategicznych projektów, w tym projektów obejmujących wiele krajów, dostępnych zarówno dla regionów rozwiniętych, jak i słabiej rozwiniętych**. Przyspieszone procedury wydawania zezwoleń korzystnie wpłynęłyby na realizację takich projektów, które mogłyby przyciągnąć zarówno finansowanie z prywatnych źródeł, jak i unijne i krajowe środki publiczne⁵.

Normy europejskie mogą pomóc w upowszechnianiu czystych i cyfrowych technologii. W szczególności jeśli chodzi o nowe przemysłowe łańcuchy wartości, przewidywanie i opracowywanie wysokiej jakości norm europejskich mogłoby zapewnić przemysłowi UE istotną przewagę konkurencyjną, w tym w skali świata. Takie normy mogłyby wykazywać „zbywalność” produktów i przyciągać inwestycje w przedsiębiorstwa, które ich przestrzegają. Normy europejskie umożliwiłyby przemysłowi UE zwiększenie skali technologii na całym jednolitym rynku, co ma ogromne znaczenie dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP.

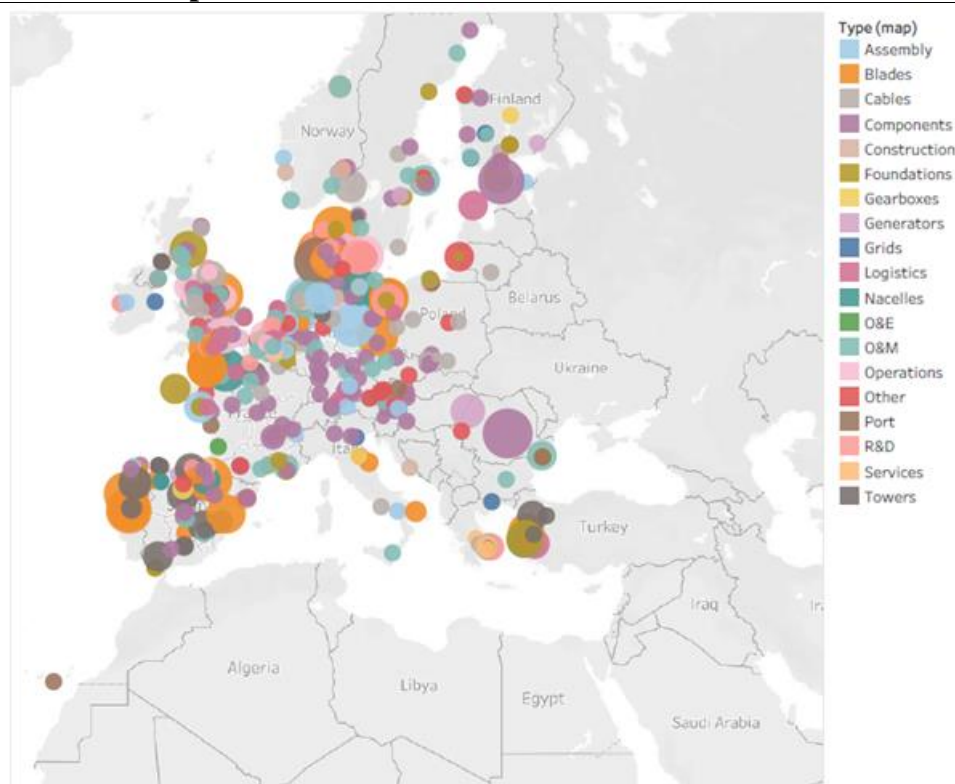
- Na podstawie aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie Komisja mogłaby wnioskować o **normy europejskie** promujące szybkie wprowadzanie kluczowych technologii⁶.

---

⁵ Krajowe finansowanie publiczne stanowiące pomoc państwa musi być zgodne z tymczasowymi ramami pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji.

⁶ Na przykład przestrzeganie norm europejskich opracowanych w tych dziedzinach ułatwiłoby recykling surowców do produkcji paneli słonecznych lub instalację turbin wiatrowych. Możliwe jest już opracowanie normy dotyczącej zbierania, transportu i przetwarzania baterii i akumulatorów, aby umożliwić przyspieszoną i uproszczoną procedurę recyklingu instalacji w zgodzie z taką normą.

Wykres 1 Łańcuchy dostaw energii wiatrowej i miejsca pracy są w dużym stopniu z sobą powiązane w UE i Europie

Źródło: Wind Europe. Mapa przedstawia zakłady produkcyjne energii wiatrowej w UE według segmentów. Wielkość okręgu jest proporcjonalna do liczby miejsc pracy przypadających na dany zakład (mały okrąg: 10-50 pracowników; duży okrąg: ponad 1000 pracowników).

Aby sprzyjać tworzeniu innowacji, Komisja oceni możliwość ustanowienia **piaskownic regulacyjnych** umożliwiających szybkie eksperymenty i innowacje radykalne w celu testowania nowych technologii⁷. Takie piaskownice regulacyjne mogą również przyczynić się do uproszczenia procesu wydawania zezwoleń/certyfikatów wymaganych przy wprowadzaniu produktów do obrotu. Procedury te mogą być obecnie długotrwałe. W efekcie mogą spowalniać wprowadzanie innowacyjnych produktów i stanowić znaczne obciążenie, zwłaszcza dla MŚP i przedsiębiorstw typu start-up. Komisja będzie w dalszym ciągu finansowała obiekty badawcze, co stanowi ważny krok w kierunku wprowadzania technologii na rynek.

Aby jeszcze bardziej pobudzić duży popyt na produkty neutralne emisyjnie, **ważną rolę mogą odegrać różne formy działań publicznych, takie jak zamówienia publiczne, koncesje i zachęty dla przedsiębiorstw i użytkowników końcowych do stosowania technologii neutralnych emisyjnie opartych na zrównoważonym rozwoju i obiegu zamkniętym**. Organy publiczne w UE wydają około 14 % PKB (około 2 bln EUR rocznie) na zakup usług, robót i produktów. Polityka dotycząca zamówień publicznych i inne wsparcie publiczne mogą przyczynić się do uzyskania jak największych zwrotów w interesie publicznym ze środków publicznych, a jednocześnie do poprawy bezpieczeństwa dostaw przez dywersyfikację źródeł. W tym celu Komisja określiłaby cechy zrównoważonego rozwoju i ewentualne wymogi

⁷ Komisja zamierza opublikować do lata 2023 r. wytyczne przedstawiające odpowiednie przypadki korzystania z piaskownic regulacyjnych, stanowisk badawczych i żywych laboratoriów w celu wsparcia decydentów i innowatorów w ich podejściu do eksperymentów w UE.

dotyczące produktów neutralnych emisyjnie, wykorzystując dostępne narzędzia prawne i istniejące normy UE. Sprzyjałoby to bardziej przewidywalnemu i jednolitemu zapotrzebowaniu na rozwiązania neutralne emisyjnie i umożliwiłoby organom publicznym określenie ambitnych wymogów w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Po drugie, Komisja przedstawi wniosek dotyczący **aktu w sprawie surowców krytycznych**. Produkcja unijnych technologii neutralnych emisyjnie będzie możliwa tylko wtedy, jeżeli zagwarantuje się dostęp do odpowiednich surowców krytycznych, m.in. przez dywersyfikację źródeł i recykling surowców w celu zmniejszenia zależności UE od wysoce skoncentrowanych dostaw z państw trzecich, oraz stworzy wysokiej jakości miejsca pracy i pobudzi wzrost gospodarczy w gospodarce o obiegu zamkniętym. Akt będzie miał na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw w UE, m.in. za sprawą większego zaangażowania międzynarodowego, dzięki ułatwieniom w wydobywaniu surowców (w stosownych przypadkach), przetwarzaniu i recyklingu. Równocześnie zapewnione zostaną surowe normy środowiskowe oraz kontynuowane będą badania i innowacje, np. w celu ograniczenia zużycia materiałów i opracowania zamienników opartych na biotechnologii. Osiągnięto już wymierne sukcesy: obecnie niektóre przedsiębiorstwa w UE do produkcji baterii i akumulatorów zamiast grafitu używają ligniny pochodzącej z drewna.

Po trzecie, **energia**. Wykorzystywanie przez Rosję energii jako broni było głównym sygnałem ostrzegawczym, aby zająć się bezpieczeństwem dostaw i rozwiązać problem zależności. Wysokie ceny energii i zakłócenia w łańcuchach dostaw poważnie osłabiły konkurencyjność wielu przedsiębiorstw. Dotyczy to w szczególności sektorów energochłonnych⁸. Aby rozwiązać problem wysokich kosztów energii i zastąpić kosztowne paliwa kopalne tańszymi odnawialnymi źródłami energii, podjęto istotne kroki zgodnie z planem REPowerEU. Na przykład w 2022 r. moce produkcyjne w zakresie odnawialnej energii wiatrowej i słonecznej w UE przekroczyły 400 GW, co stanowi wzrost o ponad 25 % w stosunku do 2020 r.⁹ Powstała unijna platforma energetyczna, aby łączyć popyt na gaz, koordynować wykorzystanie infrastruktury i prowadzić negocjacje z partnerami międzynarodowymi. Udało się poczynić oszczędności, napełnić magazyny i wprowadzić pułap na rynkach krótkoterminowych. Ukończono szereg projektów w dziedzinie infrastruktury energetycznej i gazowej oraz połączeń międzysystemowych. **W marcu Komisja przedstawi reformę struktury rynku energii elektrycznej**, w sprawie której prowadzone są obecnie konsultacje publiczne. Długoterminowe umowy cenowe mogłyby odegrać ważną rolę, gdyż umożliwiłyby wszystkim użytkownikom energii elektrycznej korzystanie z bardziej przewidywalnych i niższych cen energii z odnawialnych źródeł. Jak określono w planie REPowerEU, zwiększenie konkurencyjności przemysłu będzie wymagało zarówno transformacji procesów przemysłowych, znacznego przyspieszenia i zwiększenia korzystania z energii ze źródeł odnawialnych, jak i większych wysiłków na rzecz efektywności energetycznej i zmniejszenia zapotrzebowania na energię, a także zmiany i podnoszenia kwalifikacji pracowników.

Nowe **unijne ramy regulacyjne dotyczące baterii i akumulatorów** są kluczowym elementem transformacji UE w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, ponieważ zapewniają konkurencyjne i odporne łańcuchy wartości w zakresie produkcji, ponownego użycia i recyklingu baterii i akumulatorów w UE. W przyszłości **rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów**¹⁰ będzie miało zastosowanie do szerszej gamy

⁸ Np. produkcja polikrzemu wykorzystywanego w modułach fotowoltaicznych lub produkcja ogniw baterii.

⁹ Szacunki Komisji oparte są na danych Międzynarodowej Agencji Energii Odnawialnej (IRENA) i zainteresowanych stron z branży.

¹⁰ Unijna polityka w zakresie ekoprojektu ustanawia zharmonizowane przepisy dotyczące takich aspektów produktów związanych z energią jak zużycie energii, zużycie wody, poziomy emisji i efektywność materiałowa, pobudzając zarówno popyt na bardziej zrównoważone produkty, jak i ich podaż.

produktów i doprowadzi do dalszego rozszerzenia zakresu wymogów dotyczących zrównoważonego rozwoju, w czym przemysł UE osiąga doskonałe wyniki. Komisja absolutnie priorytetowo potraktuje prace nad technologiami neutralnymi emisyjnie w ramach realizowanych i przyszłych planów prac dotyczących ekoprojektu.

Ważne jest ponadto, aby konsumenci mogli dokonywać wyborów w oparciu o przejrzyste i wiarygodne informacje na temat zrównoważonego charakteru, trwałości i śladu węglowego produktów. Przejrzystość rynku jest narzędziem ułatwiającym upowszechnienie produktów neutralnie emisyjnych, które wyróżniają się pod względem technologicznym i środowiskowym. Przykładowo do końca bieżącego roku Komisja zaproponuje **jednolitą etykietę energetyczną** dla pomp ciepła, która ma umożliwić użytkownikom porównywanie różnych technologii¹¹. W tym samym kierunku zmierza również wniosek Komisji w sprawie wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej.

Także i **infrastruktura** ma kluczowe znaczenie dla otoczenia biznesowego sprzyjającego osiągnięciu neutralności emisyjnej, które ma powstać w wyniku wdrożenia planu przemysłowego Zielonego Ładu. Sporych nakładów inwestycyjnych¹², ale również udoskonalenia unijnych ram regulacyjnych wymaga pełne wyposażenie sieci TEN-T w infrastrukturę ładowania i uzupełniania paliwa oraz rozwój i wzmocnienie europejskiej wodorowej sieci szkieletowej, a także rozbudowa i wzmocnienie inteligentnych sieci energetycznych, tak aby były one w stanie obsługiwać dużą ilość energii ze źródeł odnawialnych w transeuropejskiej sieci energetycznej TEN-E. Nadszedł czas, aby zaplanować niezbędną infrastrukturę w oparciu o europejski sposób myślenia. Komisja wzywa współprawodawców do jak najszybszego przyjęcia rozporządzenia w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych (AFIR), aby pomóc stworzyć infrastrukturę ładowania i uzupełniania paliwa dostosowaną do przyszłych wyzwań. Aby rozwijać i wzmocniać infrastrukturę wodorową i elektroenergetyczną, Komisja będzie prowadzić dalszą analizę potrzeb w zakresie zasobów instrumentu „Łącząc Europę” i wykorzysta w pełnym zakresie zmienione rozporządzenie TEN-E, aby przyspieszyć planowanie, finansowanie i wdrażanie kluczowej (transgranicznej) infrastruktury. W nadchodzących latach należy w szczególności przyspieszyć rozwój i wdrażanie infrastruktury transgranicznej. Komisja zbada również, jakie inne sposoby, w tym ewentualne działania prawodawcze, pomogą zapewnić realizację przez państwa członkowskie transgranicznej infrastruktury energetycznej, tak aby nie dochodziło do nieuzasadnionych opóźnień we wdrażaniu tej strategicznej infrastruktury.

Plan przemysłowy Zielonego Ładu przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności, jeżeli wszystkie podmioty (organy władzy, partnerzy społeczni, inwestorzy i konsumenci) połączą siły na rzecz osiągnięcia tych samych celów. Niedawno utworzona europejska platforma czystych technologii (*Clean Tech Europe Platform*), Przemysłowe Forum Czystej Energii, wraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami, wspierałyby plan, koordynowałyby działania służące osiągnięciu celów inwestycyjnych i produkcyjnych oraz szerzej promowałyby możliwości nawiązywania kontaktów. Komisja będzie w dalszym ciągu ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim, aby zapewnić udaną realizację planu przemysłowego Zielonego Ładu.

---

¹¹ Etykieta energetyczna dla pomp ciepła opracowana zostanie w ramach europejskiego rejestru produktów do celów etykietowania energetycznego (EPREL) <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>

¹² Jeżeli chodzi o potrzeby inwestycyjne, zob. dokument roboczy służb Komisji dotyczący REPowerEU <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022SC0230&from=EN>

2.2. Przyspieszenie dostępu do finansowania

Światowy przemysł technologii neutralnych emisyjnie odnotowuje wyraźny wzrost, np. w 2022 r. inwestycje w czystą energię wzrosły o 10 % w ujęciu rok do roku. Unijny przemysł technologii neutralnych emisyjnie jest konkurencyjny w niektórych sektorach, takich jak energia wiatrowa lub pompy ciepła nawet mimo stosunkowo wysokich cen energii w UE, natomiast w innych segmentach takich jak panele fotowoltaiczne pozycja unijnego przemysłu nie jest jeszcze ugruntowana. Poza tym zapewnienie terminowego przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie wymaga szybszego rozwoju tych sektorów. **Udziały unijnego przemysłu w rynku znajdują się pod silną presją w dużym stopniu z uwagi na subsydia zagraniczne, które sprawiają, że warunki działania nie są wyrównane. Sytuacja ta wymaga rozszerzenia i przyspieszenia dostępu do finansowania dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie.** Jest to drugi filar planu przemysłowego Zielonego Ładu.

Ukierunkowane finansowanie publiczne również ma tutaj do odegrania swoją rolę. Już teraz finansowanie unijne i krajowe odgrywa istotną rolę we wspieraniu innowacyjności w zakresie technologii neutralnych emisyjnie, wytwarzania i rozpowszechniania takich technologii oraz związanego z tym wzmocnienia sieci i infrastruktury. Prywatne finansowanie będzie miało kluczowe znaczenie dla uwolnienia inwestycji na rzecz przemysłu technologii neutralnych emisyjnie.

Już teraz, w ramach 27 krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, będących częścią NextGenerationEU i finansowanych z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), dostępnych jest 250 mld EUR na działania ekologiczne, w tym inwestycje wspierające dekarbonizację przemysłu. W programie „Horyzont Europa” przewidziano 40 mld EUR na badania naukowe i innowacje w ramach Zielonego Ładu, również we współpracy z przemysłem.

W ramach polityki spójności udostępniono około 100 mld EUR na zieloną transformację, w tym na Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Komisja będzie w większym stopniu ułatwiać szybką mobilizację inwestycji w obszarze spójności w celu wsparcia planu przemysłowego na rzecz neutralności emisyjnej, w tym przez szybsze opracowywanie projektów w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych oraz szybsze dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych w związku z tymi projektami za pomocą standardowych systemów zwrotu kosztów.

Dotychczas unijne finansowanie pochodzące z tych źródeł było w dużej mierze przeznaczone na badania naukowe i innowacje oraz wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych i powiązanej infrastruktury i nie było ukierunkowane na zdolności produkcyjne w tym sektorze.

Dzięki ukierunkowanej pomocy państwa można zwiększyć skalę i szybkość finansowania – przemysłowych łańcuchów wartości w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie. Aby jednak uniknąć rozdrobnienia na jednolitym rynku z powodu różnych poziomów wsparcia krajowego – i różnych możliwości udzielania takiego wsparcia – należy również zapewnić odpowiednie finansowanie na poziomie UE, aby ułatwić rozwój takich przemysłowych łańcuchów wartości w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie w całej Unii.

2.2.1 Finansowanie krajowe

Na początek, pomoc państwa: unijna polityka konkurencji zapewnia narzędzia wspierające rozwój i wdrażanie kluczowych zaawansowanych technologii o strategicznym znaczeniu dla transformacji ekologicznej i cyfrowej, przy jednoczesnym zachowaniu integralności jednolitego rynku i poszanowaniu międzynarodowych zobowiązań UE. Tylko w 2022 r. Komisja zatwierdziła programy pomocy o łącznym budżecie w wysokości 51 mld EUR na

wdrożenie nowych mocy produkcyjnych w zakresie odnawialnej energii i obniżenie emisyjności produkcji przemysłowej w Unii. Już w marcu 2022 r., w następstwie rosyjskiej agresji na Ukrainę, Komisja przyjęła tymczasowe ramy kryzysowe zapewniające państwom członkowskim narzędzie do radzenia sobie z negatywnymi skutkami gospodarczymi wojny i ułatwienia dostosowań strukturalnych w celu lepszego reagowania na powstałą sytuację gospodarczą. Ramy te były dwukrotnie zmieniane i zawierają już przepisy szczegółowe dotyczące uproszczonego wsparcia na rzecz energii ze źródeł odnawialnych, technologii obniżania emisyjności i środków w zakresie efektywności energetycznej.

Komisja zamierza obecnie zezwolić państwom członkowskim na większą elastyczność w przyznawaniu pomocy. Taka pomoc będzie miała zastosowanie tylko do starannie wybranych obszarów i będzie miała charakter tymczasowy. Komisja przeprowadzi konsultacje z państwami członkowskimi w sprawie wniosku dotyczącego tymczasowego dostosowania zasad pomocy państwa, tj. do końca 2025 r., aby jeszcze bardziej przyspieszyć i uprościć przyznawanie pomocy państwa za sprawą łatwiejszych obliczeń, prostszych procedur i szybciej wydawanych zgód. Zmiany te pomogą również państwom członkowskim w realizacji konkretnych projektów przewidzianych w krajowych planach odbudowy i wchodzących w zakres takich przepisów.

Komisja zamierza **dostosować zasady pomocy państwa w ramach pięciu osi działania**, z zastrzeżeniem warunków niezbędnych do ograniczenia zakłóceń na jednolitym rynku, uniknięcia większych dysproporcji regionalnych i zapewnienia przestrzegania zobowiązań międzynarodowych. Cztery z nich zostaną wdrożone w drodze proponowanej zmiany tymczasowych ram kryzysowych, które zostaną przekształcone w **tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji**. Są to:

1. Uproszczenie pomocy na wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych

W tymczasowych ramach kryzysowych uproszczono już zasady pomocy państwa na rzecz wdrażania energii ze źródeł odnawialnych. Projekt tymczasowych ram pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji przewiduje dalsze zmiany:

- rozszerzenie zakresu przepisów, tak by obejmował **wszystkie technologie energii odnawialnej** (w ramach dyrektywy w sprawie energii odnawialnej) oraz **magazynowanie** wodoru odnawialnego i biopaliw;
- wyeliminowanie konieczności przeprowadzania procedur otwartych w odniesieniu do **mniej zaawansowanych technologii** (w przypadku których takie procedury mogą być mniej skuteczne) oraz
- **przedłużenie terminów ukończenia projektów.**

2. Uproszczenie pomocy na obniżenie emisyjności procesów przemysłowych

Pomoc na obniżenie emisyjności przemysłu została już uproszczona w tymczasowych ramach kryzysowych. Tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji przewidują dalsze uproszczenie poprzez, na przykład:

- zezwalanie na pomoc przez odniesienie do **standardowych odsetek kosztów inwestycji**, w oparciu o doświadczenia w poszczególnych przypadkach – na wykorzystanie wodoru, efektywność energetyczną i elektryfikację;
- bardziej **elastyczne pułapy pomocy** przypadające na beneficjenta w przypadku programów spełniających określone warunki.

3. Wzmocnione programy wsparcia inwestycji na rzecz produkcji strategicznych technologii neutralnych emisyjnie, w tym możliwość przyznania większej pomocy w celu

dopasowania do pomocy otrzymanej na podobne projekty przez konkurentów zlokalizowanych poza UE, przy jednoczesnym zapewnieniu proporcjonalności takiej pomocy

4. *Lepiej ukierunkowana pomoc na wsparcie dużych nowych projektów dotyczących produkcji w strategicznych łańcuchach wartości neutralnych emisyjnie, z uwzględnieniem globalnych luk w finansowaniu*

Projekt tymczasowych ram pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji miałyby na celu zapewnienie równych warunków działania w porównaniu z innymi jurysdykcjami i w ramach rynku wewnętrznego. Ramy te byłyby ukierunkowane na sektory, w których stwierdzono ryzyko delokalizacji działalności do państw trzecich, oraz proporcjonalne pod względem kwot pomocy. Tymczasowe ramy pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji umożliwiłyby państwom członkowskim wprowadzenie programów **wsparcia nowych inwestycji w zakładach produkcyjnych w określonych, strategicznych sektorach neutralnych emisyjnie, w tym przez oferowanie korzyści podatkowych**. Dozwolona kwota pomocy byłaby modyfikowana z uwzględnieniem wyższych poziomów intensywności pomocy i pułapów kwoty pomocy, jeżeli inwestycja byłaby zlokalizowana na obszarach objętych pomocą, aby przyczynić się do osiągnięcia celu konwergencji między państwami członkowskimi i regionami. Aby zweryfikować, czy istnieje konkretne ryzyko przekierowania inwestycji poza EOG oraz ryzyko przeniesienia inwestycji w obrębie EOG, wymagane byłyby odpowiednie warunki. Państwa członkowskie mogą **dostosować swoje krajowe zachęty podatkowe** do wspólnego systemu, który Komisja jest gotowa przygotować, i tym samym stworzyć **wspólny system** zapewniający przedsiębiorstwom w UE większą przejrzystość i przewidywalność.

Ponadto państwa członkowskie byłyby również w stanie dorównać pomocy oferowanej przez państwo trzecie w odniesieniu do indywidualnych inwestycji początkowych w tych samych docelowych sektorach istotnych z punktu widzenia wiodącej pozycji w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie, z zastrzeżeniem warunków, takich jak współpraca wielokrajowa, pozytywne oddziaływanie pośrednie w państwach członkowskich oraz szczególne uwzględnienie obszarów objętych pomocą. Pomoc taka powinna eliminować udokumentowane ryzyko przekierowania niektórych inwestycji do państw trzecich poza EOG i nie powinna ułatwiać przenoszenia działalności produkcyjnej z jednego państwa członkowskiego do drugiego. Pomoc ograniczałaby się do tego, co jest konieczne do realizacji projektu w EOG.

Komisja zobowiązuje się szybko rozpatrywać pomoc na podstawie tymczasowych ram pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji, tak jak to ma już miejsce w przypadku pomocy zatwierdzanej na podstawie tymczasowych ram kryzysowych, gdzie średni czas na zatwierdzenie wynosi 19 dni.

5. *Znaczne podwyższenie progów powodujących obowiązki zgłoszenia pomocy państwa w tych dziedzinach*

Komisja dostosuje zasady pomocy państwa w odniesieniu do tego piątej osi działania w drodze dalszego przeglądu **ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w kontekście Zielonego Ładu**. Wraz z przepisami związanymi z projektami IPCEI (zob. poniżej) zapewniłoby to państwom członkowskim większą elastyczność, jeśli chodzi o:

- wspieranie środków w kluczowych sektorach, takich jak wodór, wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla, pojazdy bezemisyjne i charakterystyka energetyczna budynków, przez dalsze podnoszenie progów powodujących obowiązki zgłoszenia Komisji pomocy państwa;
- rozszerzenie zakresu pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę do ładowania

- i uzupełniania paliwa;
- dalsze ułatwianie pomocy szkoleniowej w zakresie umiejętności.

Obecnie w UE prowadzi się pięć **ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI)**, czyli dużych projektów w zakresie rozwoju realizowanych przez kilka państw członkowskich w celu finansowania nowych technologii w obszarach strategicznych, charakteryzujących się wyraźnym pozytywnym oddziaływaniem pośrednim w wymiarze transgranicznym oraz dla innowacji, pracowników i klientów: jeden projekt dotyczy mikroelektroniki, dwa projekty związane są z bateriami/akumulatorami, a pozostałe dwa dotyczą wodoru. Przygotowywane są kolejne projekty¹³. Oczekuje się, że wsparcie publiczne w wysokości 18 mld EUR dla zatwierdzonych projektów IPCEI uwolni dodatkowe 36 mld EUR w postaci inwestycji prywatnych, co daje czynnik dźwigni na poziomie 2.

Aby przyspieszyć wdrażanie nowych projektów, zatwierdzanie projektów powiązanych z projektami IPCEI zostanie jeszcze bardziej usprawnione i uproszczone.

- Kodeks dobrych praktyk na rzecz przejrzystego, integracyjnego i szybszego opracowywania projektów IPCEI usprawni ocenę. Kodeks ma zostać zatwierdzony przez państwa członkowskie i Komisję wiosną tego roku.
- Komisja przygotowuje się również do **przyspieszenia realizacji mniejszych innowacyjnych projektów związanych z projektami IPCEI**, w szczególności przez małe i średnie przedsiębiorstwa, przez podniesienie progów powodujących obowiązek zgłoszenia i zwiększenie poziomów intensywności pomocy przewidzianych w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych.

2.2.2 Finansowanie unijne

Aby wesprzeć transformację, podczas której osiągnięte zostaną unijne cele w zakresie neutralności emisyjnej i cele REPowerEU oraz zapewni się zdywersyfikowane źródła i bezpieczne dostawy, UE będzie musiała nadal polegać na konkurencyjnym przemyśle technologii neutralnych emisyjnie. Ze względu na ambitne cele UE i konkurencję międzynarodową potrzebne będą do 2030 r. większe inwestycje w produkcję technologii neutralnych emisyjnie.

W obrębie UE istnieją znaczne dysproporcje pod względem wsparcia udzielanego przez państwa członkowskie. Na przykład, podczas gdy w 2020 r. 0,57 % PKB UE przeznaczono na wsparcie odnawialnych źródeł energii, jedno państwo przeznaczyło prawie 1 % swojego PKB, natomiast dziesięć innych wydało mniej niż połowę średniej unijnej¹⁴.

Aby uniknąć rozdrobnienia na jednolitym rynku ze względu na różne poziomy wsparcia krajowego, ułatwić zieloną transformację w całej Unii, unikać pogłębiania się dysproporcji regionalnych i zlikwidować lukę między obecnie dostępnym finansowaniem a potrzebami w zakresie finansowania w celu zwiększenia skali przemysłu neutralnego emisyjnie, UE musi również zwiększyć swoje finansowanie. Oprócz planu przemysłowego Zielonego Ładu także i budżet UE będzie w dalszym ciągu przyczyniał się do ukierunkowanego i szybkiego finansowania unijnego przemysłu technologii neutralnych emisyjnie. REPowerEU jest w tym kontekście specjalnym instrumentem, który wspierany jest

¹³ Takie jak dodatkowe baterie/akumulatory i wodór lub ewentualnie pompy słoneczne lub ciepłe.

¹⁴ [Study on energy subsidies and other government interventions in the European Union \[Badanie na temat dotacji w energetyce i innych interwencji rządowych w Unii Europejskiej\] – Urząd Publikacji UE \(europa.eu\)](#). Środki wsparcia publicznego obejmują bezpośrednie transfery na rzecz przedsiębiorstw i konsumentów; wydatki podatkowe (np. ulgi podatkowe, obniżenie VAT); wsparcie dochodu lub cen; wsparcie badań i rozwoju.

przez inne fundusze UE.

Komisja będzie nadal wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu, rozwoju i przeprowadzaniu reform, a także pomagać w zwiększaniu zdolności administracyjnych państw członkowskich w celu zapewnienia skutecznego wdrażania finansowania.

REPowerEU

Dzięki porozumieniu osiągniętemu pod koniec 2022 r. wsparcie UE na rzecz transformacji zostanie zwiększone o dodatkowe finansowanie, które zasili Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach inicjatywy REPowerEU: dodatkowe dotacje w ramach tego instrumentu (20 mld EUR) zostaną udostępnione państwom członkowskim, aby promowały ekologizację przemysłu, wspierały unijne projekty na rzecz przemysłu neutralnego emisyjnie oraz wspomagały energochłonne sektory przemysłu w związku z wysokimi cenami energii. Na te same cele państwa członkowskie będą również mogły przeznaczyć dotacje z pobrexitowej rezerwy dostosowawczej (5,4 mld EUR). Na odnośne inwestycje i reformy będą również mogły spożytkować pozostałe pożyczki w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (225 mld EUR), które zakładają znaczne płatności zaliczkowe¹⁵.

Aby pomóc państwom członkowskim we wdrażaniu Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i jego komponentu dotyczącego REPowerEU, Komisja opublikowała dziś **wytyczne dotyczące planów odbudowy i zwiększania odporności**. Wytyczne zapewniają elastyczność w dostosowywaniu planów do obecnej sytuacji i przygotowywaniu rozdziałów dotyczących REPowerEU. Uznaje się w nich problemy wynikające z zakłóceń w łańcuchach dostaw, cen energii i inflacji oraz oferuje państwom członkowskim skuteczne rozwiązania służące utrzymaniu ambicji pierwotnych planów. Komisja zdecydowanie zachęca państwa członkowskie, aby uwzględniły w swoich zmienionych planach odbudowy i zwiększania odporności proste i skuteczne środki w celu zapewnienia natychmiastowego wsparcia przedsiębiorstwom i zwiększenia ich konkurencyjności:

- (i) **punkty kompleksowej obsługi** wydające pozwolenia na projekty w zakresie odnawialnych źródeł energii i neutralności emisyjnej w celu przyspieszenia, cyfryzacji i usprawnienia procesów uzyskiwania niezbędnych zatwierdzeń i pozwoleń na realizację i eksploatację projektów dotyczących technologii neutralnych emisyjnie; połączone ze specjalnym wzmocnieniem zdolności administracyjnych w celu wyeliminowania wąskich gardeł administracyjnych w wydawaniu pozwoleń; (ii) **ulgi podatkowe** lub inne formy wsparcia przewidziane dla inwestycji realizowanych przez przedsiębiorstwa w zielone technologie neutralne emisyjnie, w postaci ulgi podatkowej, przyspieszonej amortyzacji lub dotacji związanej z nabyciem lub poprawą aktywów powiązanych z zielonymi inwestycjami oraz
- (iii) inwestowanie w rozwój **umiejętności** siły roboczej niezbędnych do takiej transformacji przemysłowej.

Grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) udzieli dodatkowych pożyczek i kapitału własnego, aby wspierać osiągnięcie wszystkich celów zapisanych w [planie REPowerEU](#)¹⁶. Komisja i grupa EBI będą kontynuowały współpracę w celu zbadania, w jaki sposób grupa EBI mogłaby zintensyfikować swoje działania w zakresie czystych technologii i inne działania

---

¹⁵ Środki te uzupełniają istniejące możliwości przesunięcia środków na poziomie 5 % z funduszy polityki spójności (do kwoty 17,9 mld EUR).

¹⁶ EBI zwiększa finansowanie czystej energii w ramach wsparcia planu REPowerEU. Komunikat prasowy dostępny na stronie:

<https://www.eib.org/en/press/all/2022-450-eib-boosts-clean-energy-financing-in-support-of-repowereu-plan>

przyczyniające się do realizacji Zielonego Ładu.

Program InvestEU

Program InvestEU ma potencjał, by pobudzić w UE inwestycje neutralne emisyjnie. Jest to unijny instrument służący stymulowaniu inwestycji prywatnych w priorytetowych obszarach działań UE. Za pośrednictwem EBI, EFI, EBOR i 14 innych partnerów wykonawczych UE wspiera publiczne i prywatne inwestycje w technologiach neutralnych emisyjnie i innowacje przemysłowe. Projekty, które mogą otrzymać wsparcie w tym kontekście, to m.in. badania, rozwój i innowacje w zakresie technologii baterii i akumulatorów, recykling surowców krytycznych, zakłady demonstracyjne zajmujące się produkcją materiałów w łańcuchu dostaw akumulatorów pojazdów elektrycznych, technologie napędu wodorowego, innowacyjne zakłady produkcji zaawansowanych biopaliw, zaawansowane urządzenia produkcyjne do produkcji stali. InvestEU może uruchomić – publiczne, ale głównie prywatne – finansowanie w wysokości ponad 372 mld EUR dzięki zabezpieczeniu w postaci gwarancji UE w wysokości 26,2 mld EUR.

Do chwili obecnej Komisja w ramach InvestEU podpisała umowy w sprawie gwarancji o łącznej wartości 21 mld EUR. Na podstawie tych umów EFI podpisał już umowy w sprawie gwarancji w ramach InvestEU z 48 pośrednikami finansowymi z 19 państw członkowskich na pożyczki w wysokości 2,3 mld EUR dla europejskich MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji oraz 54 umowy z funduszami z 14 państw członkowskich na inwestycje kapitałowe o wartości 1,9 mld EUR¹⁷.

Przykłady inwestycji wspieranych przez EBI i EFI w ramach InvestEU w dziedzinie czystych technologii:

- *inwestycja EBI o wartości 37 mln EUR w demonstracyjny zakład produkcji prekursorów aktywnych materiałów katodowych (p-CAM). P-CAM jest stosowany w łańcuchu dostaw akumulatorów pojazdów elektrycznych (zaawansowanych technologicznie ogniw litowo-jonowych);*
- *pożyczka w wysokości 315 mln EUR udzielona przez EBI spółce joint venture na rozwój technologii napędu wodorowego pojazdów i produktów z tej dziedziny oraz aktywnych systemów bezpieczeństwa;*
- *inwestycja EBI w wysokości 32 mln EUR na wsparcie projektów badawczo-rozwojowych przedsiębiorstwa produkcyjnego w zakresie technologii elektryfikacji maszyn rolniczych i układów przenoszenia napędu w ciągnikach i pojazdach terenowych;*
- *gwarancja w wysokości 101 mln EUR udzielona przez EFI funduszowi na wsparcie przedsiębiorstw na wczesnym etapie rozwoju technologicznego (fundusz typu venture capital), przedsiębiorstw przemysłowych o wysokim potencjale wzrostu oraz przedsiębiorstw z sektora dekarbonizacji (projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych i przedsiębiorstwa działające na rzecz zrównoważonego rozwoju);*
- *pożyczka w wysokości 125 mln EUR na wybudowanie od podstaw zakładu produkcji materiałów katodowych. Materiały katodowe będą dostarczane producentom zaawansowanych technologicznie akumulatorów litowo-jonowych, które są wykorzystywane głównie w pojazdach elektrycznych.*

Aby zapewnić terminową realizację celów planu przemysłowego Zielonego Ładu, należy

¹⁷ Ponadto do grudnia 2022 r. EBI podpisał umowy dotyczące 29 operacji w 9 państwach członkowskich na kwotę 2,3 mld EUR w ramach InvestEU na finansowanie projektów w zakresie badań naukowych i innowacji, zrównoważonej infrastruktury, jak również inwestycji społecznych i umiejętności.

uprościć procedury InvestEU, a jego produkty dostosować do obecnych potrzeb. Umowy w sprawie gwarancji i produkty finansowe należy dostosować do zmienionych ram pomocy państwa, a wprowadzenie szczegółowych przepisów do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych pozwoli znacznie uprościć aspekty pomocy państwa dotyczące modułów krajowych InvestEU. Komisja będzie nadal współpracować z EBI, który jest bankiem UE, i innymi partnerami w celu skutecznego i terminowego zaspokojenia potrzeb finansowych związanych z projektami priorytetowymi, takimi jak projekty IPCEI.

Finansowanie za pośrednictwem InvestEU jest w dużym stopniu skoncentrowane na wstępie, ponieważ największa jego część pochodzi z NextGenerationEU. Do końca 2023 r. z gwarancji UE mają zostać pokryte zobowiązania na kwotę 14,83 mld EUR, co pozostawia jedynie 11,37 mld EUR na lata 2024–2027. Jednocześnie można oczekiwać znacznego wzrostu zapotrzebowania na wsparcie z InvestEU ze względu na zmienione warunki kwalifikowalności przewidziane w mających zostać przyjętych tymczasowych ramach pomocy państwa w sytuacjach kryzysowych i w okresie transformacji. W szczególności zniesienie obecnych ograniczeń finansowania projektów produkcyjnych w obszarach objętych tymi tymczasowymi ramami może doprowadzić do zwiększonego popytu na gwarancję UE i jej wykorzystania przez partnerów wykonawczych. W związku z tym Komisja analizuje, w jaki sposób można zwiększyć ogólne finansowanie InvestEU, w szczególności w okresie od 2024 r. do 2027 r.

Fundusz innowacyjny

Fundusz innowacyjny wspiera rozwój i wdrażanie pierwszych w swoim rodzaju technologii i rozwiązań, które obniżają emisyjność energochłonnych sektorów przemysłu, pobudzają magazynowanie energii ze źródeł odnawialnych i energii (w tym za pomocą baterii i akumulatorów oraz w postaci wodoru) oraz wzmacniają neutralne emisyjnie łańcuchy dostaw przez wspieranie produkcji kluczowych komponentów do baterii i akumulatorów, komponentów na potrzeby sektora energii wiatrowej i słonecznej, do elektrolizerów, ogniw paliwowych i pomp ciepła. Szacuje się, że w ciągu następných dziesięciu lat w ramach funduszu innowacyjnego udostępnione zostanie 40 mld EUR.

Na mocy zmienionej i zmodernizowanej dyrektywy w sprawie systemu handlu uprawnieniami do emisji, która uzgodniona została pod koniec 2022 r. w ramach pakietu „Gotowi na 55”, fundusz innowacyjny upoważniony jest do subsydiowania, w drodze przetargu konkurencyjnego, 100 % luki w finansowaniu w celu zwiększenia skali wdrażania i produkcji czystych technologii. Fundusz innowacyjny może zatem pełnić rolę europejskiego punktu kompleksowej obsługi dla takiego wsparcia, co ułatwi inwestorom łączenie różnych źródeł dochodów i źródeł finansowania.

Jesienią 2023 r. Komisja rozpocznie pierwszą aukcję – lub przetarg konkurencyjny – na wsparcie produkcji wodoru odnawialnego. Zwycięzcy tej aukcji otrzymają stałą marżę za każdy kilogram wyprodukowanego wodoru odnawialnego przez okres 10 lat. Rozwiązanie to będzie miało podobny wpływ jak ulga podatkowa dotycząca produkcji przewidziana w amerykańskiej ustawie o redukcji inflacji, przy czym różnica polega na tym, że marża oparta na otrzymanych ofertach sprawi, że wsparcie UE będzie racjonalne pod względem kosztów, szybkie i nie będzie powodować obciążeń administracyjnych. Warunki tej pierwszej aukcji pilotażowej, której orientacyjny budżet wynosi 800 mln EUR, zostaną ogłoszone w czerwcu 2023 r. Po aukcji pilotażowej zorganizowane zostaną kolejne aukcje lub wprowadzone zostaną inne formy wsparcia dla produkcji i wykorzystania wodoru, które przyczynią się do realizacji celów REPowerEU dotyczących wodoru, co pokrywać będzie unijną część działalności Banku Wodoru.

Korzystając z tego doświadczenia, Komisja zamierza rozszerzyć nowy mechanizm przetargowy w celu zwiększenia produkcji komponentów na potrzeby sektora energii słonecznej i wiatrowej, komponentów do baterii i akumulatorów oraz elektrolizerów, w oparciu o analizę potrzeb unijnego sektora neutralnego emisyjnie, klasyfikację według wielkości rynku oraz listę potencjalnych przygotowywanych projektów. Również w tym przypadku wsparcie z funduszu innowacyjnego miałyby formę dotacji do produkcji zamiast 60 % udziału w odpowiednich kosztach, czyli praktyki obecnie stosowanej w ramach funduszu.

W nadchodzących latach dochody z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji wzrosną. Większą część tej kwoty będą stanowić dochody krajowe, które państwa członkowskie muszą wykorzystać na działania w dziedzinie klimatu. Komisja zachęca państwa członkowskie do przeznaczenia części tych dochodów na zwiększenie produkcji technologii neutralnych emisyjnie. Część zwiększonych dochodów z systemu handlu emisjami mogłaby również posłużyć do wzmocnienia skuteczności unijnego instrumentu na rzecz inwestycji neutralnych emisyjnie, takiego jak fundusz innowacyjny¹⁸.

Dostępne są zatem liczne fundusze, ukierunkowane głównie na innowacje i wdrażanie. Komisja bada możliwości zapewnienia większego wspólnego finansowania na szczeblu UE na wspieranie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie, w oparciu o trwającą ocenę potrzeb inwestycyjnych. Wdrożenie kompleksowego europejskiego podejścia będzie miało zasadnicze znaczenie dla ochrony jednolitego rynku przed rozdrobnieniem oraz dla osiągnięcia maksymalnej synergii i skali. W perspektywie krótkoterminowej Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi, koncentrując się na wyżej wymienionych instrumentach, tj. REPowerEU, InvestEU i funduszu innowacyjnym, aby stworzyć rozwiązanie pomostowe pozwalające zapewnić szybkie i ukierunkowane wsparcie tam, gdzie jest ono najbardziej potrzebne, jako uzupełnienie tymczasowych i ukierunkowanych zmian w zakresie pomocy państwa, o których mowa powyżej. Chociaż zapewnienie operacyjności tych różnych elementów może nie nastąpić w tym samym czasie, UE jest zdecydowana wdrażać to kompleksowe europejskie podejście.

W perspektywie **średnioterminowej** Komisja zamierza udzielić strukturalnej odpowiedzi na potrzeby inwestycyjne, proponując utworzenie **Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności** w kontekście przeglądu wieloletnich ram finansowych przed latem 2023 r. Celem jest zachowanie europejskiej przewagi w zakresie kluczowych i powstających technologii, które są istotne z punktu widzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej, począwszy od technologii związanych z informatyką, w tym mikroelektroniki, informatyki kwantowej i sztucznej inteligencji, po biotechnologię i bioprodukcję oraz technologie neutralne emisyjnie. Ten instrument strukturalny będzie opierał się na doświadczeniach ze skoordynowanych projektów wielonarodowych realizowanych jako projekty IPCEI i będzie miał na celu zwiększenie dostępu wszystkich państw członkowskich do takich projektów, chroniąc tym samym spójność i jednolity rynek przed zagrożeniami wynikającymi z nierównej dostępności pomocy państwa. Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi przy projektowaniu funduszu suwerenności, aby odpowiadał on ich specyficznym potrzebom.

---

¹⁸ Nie ma to wpływu na całkowite dochody z ETS dostępne na spłatę zadłużenia NGEU.

2.2.3 Finansowanie prywatne

Zdecydowana większość inwestycji potrzebnych do osiągnięcia neutralności emisyjnej będzie musiała pochodzić z finansowania prywatnego. Finansowanie publiczne może przyciągnąć inwestycje prywatne, ale samo w sobie nie będzie wystarczające, aby zlikwidować luki inwestycyjne. Aby przejście na neutralność emisyjną mogło się dokonać, Unia potrzebuje w szczególności znacznych kwot finansowania z sektora prywatnego, pozyskiwanych za pośrednictwem rynków kapitałowych od szerokiego grona inwestorów, w tym małych inwestorów detalicznych, a także dużych inwestorów instytucjonalnych. Kluczowe znaczenie mają zatem **dobrze funkcjonujące rynki kapitałowe i ramy zrównoważonego finansowania**. UE musi zadbać o to, by jej rynki kapitałowe mogły wspierać niezbędną ilość i różnorodność finansowania dla unijnych przedsiębiorstw, w szczególności w strategicznych gałęziach przemysłu.

UE musi zintensyfikować wysiłki na rzecz stworzenia w pełni rozwiniętej unii rynków kapitałowych. Celem unii rynków kapitałowych jest zwiększenie wielkości poszczególnych rynków kapitałowych i ich integracja transgraniczna w celu poprawy możliwości finansowania i inwestycji dla osób fizycznych i przedsiębiorstw, w tym tych działających w sektorze czystych technologii.

Pogłębiony i prawdziwie zintegrowany jednolity rynek kapitałowy zapewniłby unijnym przedsiębiorstwom środki do samodzielnego finansowania, zwiększenia skali działalności i zmniejszenia zależności finansowej od banków, a także umożliwiłby uzyskiwanie finansowania na zarządzanie transformacją ekologiczną. Postępy w tworzeniu unii rynków kapitałowych stanowią zatem istotny wkład w realizację celów politycznych Komisji w zakresie ekologicznej i cyfrowej globalnej konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw oraz otwartej strategicznej autonomii UE.

Osiągnięcie w pełni zintegrowanego unijnego rynku kapitałowego wymaga większych ambicji i zaangażowania wszystkich kluczowych zainteresowanych stron w **szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie wniosków ustawodawczych Komisji wdrażających plan działania dotyczący unii rynków kapitałowych z 2020 r.**

Unijne ramy zrównoważonego finansowania wspierają wysiłki inwestorów i przedsiębiorstw na rzecz zwiększenia skali ich inwestycji, tak by były one dostosowane do celów Europejskiego Zielonego Ładu. Jak przypomniano w odnowionej strategii zrównoważonego finansowania¹⁹, unijna polityka zrównoważonego finansowania będzie wspierać transformację ekologiczną, ułatwiając pozyskanie prywatnego finansowania dla zielonych projektów i przedsiębiorstw oraz zwiększając atrakcyjność takiego finansowania.

2.3. Podnoszenie umiejętności

Transformacja ekologiczna musi być ukierunkowana na ludzi i mieć inkluzywny charakter, tak aby zapewnić równe i sprawiedliwe wyniki, tworzyć wysokiej jakości miejsca pracy, nie pozostawiając przy tym nikogo w tyle. W 2019 r. gospodarka europejska liczyła 4,5 mln zielonych miejsc pracy²⁰, co oznacza wzrost w stosunku do 2000 r. (3,2 mln). Transformacja

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0390>

²⁰ Na podstawie stosowanej przez Eurostat definicji zielonych miejsc pracy („Zatrudnienie w sektorze towarów i usług środowiskowych”), Eurostat „Gospodarka przyjazna środowisku – statystyki dotyczące zatrudnienia i wzrostu gospodarczego”, dane, <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics->

ekologiczna zwiększy zapotrzebowanie na nowe umiejętności na wszystkich poziomach, w związku z czym konieczne będzie szeroko zakrojone podnoszenie i zmiana kwalifikacji pracowników. Sama branża baterii i akumulatorów szacuje, że do 2025 r. będzie potrzebować dodatkowych 800 tys. pracowników. W następnej dekadzie dojdzie do ostrej rywalizacji o talenty. Wydajność przemysłu, dobrobyt społeczeństwa i zdolność do osiągnięcia celów w zakresie neutralności emisyjnej w UE będą zależały od zdolności do przyciągnięcia i zatrzymania pracowników. **Dlatego też trzeci filar planu przemysłowego Zielonego Ładu musi koncentrować się na umiejętnościach ekologicznych i cyfrowych, dotyczyć wszystkich szczebli i wszystkich ludzi, a nacisk powinien być położony na włączanie kobiet²¹ i młodzieży²².**

Zapotrzebowanie na talenty jest ogromne. Wskaźnik wakatów²³ pokazuje, że w latach 2015–2021 niedobory pracowników podwoiły się w sektorach uznanych za kluczowe dla transformacji ekologicznej²⁴, a zapotrzebowanie na umiejętności techniczne związane z tą transformacją rośnie²⁵. Szacuje się, że od 35 % do 40 % wszystkich miejsc pracy może mieć wkład w realizację celów dwójakiej transformacji, w związku z czym pożądane umiejętności techniczne – w tym cyfrowe – i poziomy wykształcenia w zielonej gospodarce przewyższają te dotyczące gospodarki ogółem²⁶. Ogólna wydajność pracy jest wyższa w sektorach ekologicznych – na przykład **wydajność w sektorze czystej energii jest o około 20 % wyższa niż średnia w całej gospodarce**, przez co tym większe jest znaczenie umiejętności ekologicznych dla przyszłego dobrobytu²⁷.

UE podejmuje działania w celu sprostania wyzwaniom związanym z umiejętnościami, jakie stwarza dwójaka – ekologiczna i cyfrowa – transformacja w ramach swojego nadrzędnego instrumentu, czyli **Europejskiego programu na rzecz umiejętności**, który jest nierozdzielnie związany z **Europejskim obszarem edukacji**²⁸. **Europejski pakt na rzecz umiejętności**, który powstał dwa lata temu, wspiera 14 partnerstw na dużą skalę funkcjonujących w europejskich ekosystemach przemysłowych, pomagając im wyposażyć pracowników w umiejętności niezbędne do przejścia na neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla i cyfrową gospodarkę. Partnerstwa promują skoordynowane działania przedsiębiorstw,

---

[explained/index.php?title=Environmental economy %E2%80%93 statistics on employment and growth&old_id=583805#Development_of_key_indicators_for_the_environmental_economy](https://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/index.php?title=Environmental%20economy%20statistics%20on%20employment%20and%20growth&old_id=583805#Development_of_key_indicators_for_the_environmental_economy).

²¹ Wskaźnik zatrudnienia w przypadku kobiet kształtował się na poziomie 69,5 % w II kwartale 2022 r., w przypadku mężczyzn osiągnął on poziom 80,2 %, a średnio 74,9 %. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku od 60 do 64 lat wyniósł 48,2 %, natomiast w grupie wiekowej 20–64 lata wyniósł on średnio 74,9 %.

²² Stopa bezrobocia spadła do rekordowo niskiego poziomu 6,0 % w listopadzie 2022 r., ale wskaźnik bezrobocia młodzieży (poniżej 25. roku życia) jest 2,5-krotnie większy niż wskaźnik bezrobocia ogółem.

²³ Wskaźnik wakatów to stosunek wolnych miejsc pracy do sumy miejsc pracy. Uznaje się, że jest to jeden z najlepszych możliwych sposobów zobrazowania niedoboru siły roboczej w danym sektorze.

²⁴ Sektory te obejmują sektory wytwarzania energii elektrycznej, pary wodnej, gazu oraz sektor klimatyzacyjny, transport, budownictwo i przemysł wytwórczy. Dane dotyczące zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, gospodarowania odpadami oraz sektora działań związanych z remediacją, które również uznaje się za kluczowe dla transformacji, nie są niestety dostępne na szczeblu UE.

²⁵ Na podstawie wąskiej definicji zielonych miejsc pracy stosowanej przez Eurostat („Zatrudnienie w sektorze towarów i usług środowiskowych”). Jak wskazuje wskaźnik wakatów, niedobory pracowników podwoiły się w sektorach uznanych za kluczowe dla transformacji ekologicznej w latach 2015–2021.

²⁶ Sprawozdanie MOP z 2019 r.: „Skills for a greener future: a global overview” [Umiejętności na rzecz bardziej ekologicznej przyszłości: ogólny przegląd], dostępne na stronie: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/publication/wcms_732214.pdf

²⁷ Obserwatorium Czystych Technologii Energetycznych przy JRC (CETO): „Overall Strategic Analysis of Clean Energy Technology– 2022 Status Report” [Ogólna analiza strategiczna czystych technologii energetycznych w Unii Europejskiej – sprawozdanie dotyczące stanu w 2022 r.], dostępne na stronie: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC131001/2022_5375.pdf

²⁸ COM (2022) 625.

pracowników, organów publicznych, partnerów społecznych, organizatorów kształcenia i szkolenia oraz służb zatrudnienia. Do tej pory zgłosiło się ponad 1 tys. członków, w tym duże przedsiębiorstwa wielonarodowe, MŚP, lokalni organizatorzy szkoleń i izby handlowe. Wspólnie **zobowiązali się oni pomóc 6 mln osób w podniesieniu i zmianie kwalifikacji**. Ponadto Przemysłowe Forum Czystej Energii zobowiązuje się do zwiększenia wysiłków i inwestycji w rozwój umiejętności.

Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, cyfrowa dekada Europy oraz zorganizowany dialog na temat edukacji cyfrowej i umiejętności cyfrowych, który miał miejsce w 2022 r., przygotowały grunt pod szybsze działania w zakresie reformy systemów edukacji oraz zapewnienia podstawowych i zaawansowanych umiejętności cyfrowych we wszystkich obszarach gospodarki i dla osób w każdym wieku. Jest to solidny punkt wyjścia dla zapewnienia, aby zarówno społeczeństwo, jak i przedsiębiorstwa mogły używać umiejętności cyfrowych w celu bardziej precyzyjnego i wydajnego wykorzystania zasobów naturalnych i bardziej pozytywnego oddziaływania na środowisko.

W niedawno opublikowanym komunikacie w sprawie **wykorzystania talentów w regionach Europy** wspiera się strategię polityczne mające pomóc w nabywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do transformacji ekologicznej we wszystkich regionach UE²⁹.

Europejski Rok Umiejętności 2023 jest wyjątkową okazją do rozwijania umiejętności potrzebnych do prosperowania w szybko zmieniającej się gospodarce i szansą na zintensyfikowanie wysiłków. Nadszedł czas, aby UE i jej państwa członkowskie odważniej i ambitniej wprowadzały zasadnicze zmiany w programach nauczania i rozwijania umiejętności oraz by korzystały z możliwości oferowanych przez unijne ramy³⁰, podejmując w tym zakresie następujące działania:

- Komisja współpracuje z państwami członkowskimi w celu określenia celów i wskaźników na potrzeby **monitorowania podaży i popytu** w zakresie umiejętności i miejsc pracy **w sektorach mających znaczenie dla transformacji ekologicznej**. W sektorze technologii neutralnych emisyjnie brak jest równowagi pod względem zatrudnienia kobiet i mężczyzn. Na przykład kobiety są niedostatecznie reprezentowane w szkolnictwie zawodowym i wyższym w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), które są bardzo istotne dla sektora energetycznego³¹. W sektorze odnawialnych źródeł energii kobiety stanowią tylko jedną trzecią zatrudnionych osób³², co pokazuje, że istnieje tu wyraźna możliwość lepszego wykorzystania talentów kobiet.
- Komisja współpracuje z państwami członkowskimi i sektorem szkolnictwa wyższego w celu wdrożenia **Europejskiej strategii na rzecz szkół wyższych**³³, która odgrywa

²⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Wykorzystanie talentów w regionach Europy, COM(2023) 32 final.

³⁰ Na przykład: mikropoświadczenia, indywidualne rachunki szkoleniowe, umiejętności cyfrowe i zalecenia edukacyjne.

³¹ Przekłada się to na niższy odsetek wniosków patentowych na wynalazki składanych przez kobiety (tylko 20 % we wszystkich klasach patentów w 2021 r. i nieco ponad 15 % w przypadku technologii łagodzenia zmiany klimatu), niższy odsetek przedsiębiorstw typu start-up zakładanych lub współzakładanych przez kobiety (mniej niż 15 % w UE w 2021 r.) oraz niższe kwoty kapitału zainwestowanego w przedsiębiorstwa kierowane przez kobiety (jedynie 2 % w przypadku przedsiębiorstw typu start-up zakładanych wyłącznie przez kobiety i 9 % w zakładanych wspólnie przez mężczyzn i kobiety w 2021 r.). Źródło: CETO: „Overall Strategic Analysis of Clean Energy Technology in the European Union – 2022 Status Report” [„Ogólna analiza strategiczna czystych technologii energetycznych w Unii Europejskiej – sprawozdanie dotyczące stanu w 2022 r.”]

³² 32 % w 2019 r. zgodnie ze sprawozdaniem Przemysłowego Forum Czystej Energii „Joint Declaration on Skills in the Clean Energy Sector” [„Wspólna deklaracja w sprawie umiejętności w sektorze czystej energii”], https://commission.europa.eu/system/files/2022-06/ceif_joint_statement_on_skills.pdf

³³ COM (2022) 16

kluczową rolę w zapewnianiu umiejętności dostosowanych do przyszłych wyzwań. UE udziela znacznego wsparcia finansowego na ten cel, w tym w ramach inicjatywy dotyczącej europejskich szkół wyższych będącej częścią programu Erasmus+ (1,1 mld EUR).

- Ponadto UE musi przyciągnąć do pracy i zatrzymać u siebie najbardziej utalentowane osoby, zwłaszcza w dziedzinach nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM). Konieczne jest stworzenie międzynarodowym studentom i naukowcom z tych dziedzin nowych możliwości, by przyjeżdżali oni do UE.
- Do lutego 2023 r. w ramach paktu na rzecz umiejętności ustanowione zostanie **partnerstwo na dużą skalę w zakresie odnawialnych źródeł energii na lądzie**. Partnerstwo określi zobowiązania i cele oraz stworzy obraz konkretnych potrzeb w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji w sektorze energii ze źródeł odnawialnych w Europie.
- Do końca bieżącego roku ustanowione zostanie **partnerstwo na rzecz umiejętności w zakresie pomp ciepłych**, trwają również prace nad utworzeniem partnerstwa na rzecz umiejętności w zakresie efektywności energetycznej.
- Na wzór akademii europejskiego sojuszu na rzecz baterii³⁴ Komisja zaproponuje utworzenie **akademii przemysłu neutralnego emisyjnie**, których zadaniem będzie wprowadzenie programów podnoszenia i zmiany kwalifikacji przydatnych w transformacji ekologicznej w strategicznych gałęziach przemysłu, takich jak surowce, wodór i technologie słoneczne. Komisja uruchomi pierwszą taką akademię, która oferować będzie szkolenia w trybie online i offline dotyczące zrównoważonego budownictwa, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania materiałów pochodzenia biologicznego, obiegu zamkniętego i technologii cyfrowych.

Poświadczenie umiejętności, wraz z wysiłkami na rzecz uznawania kwalifikacji w państwach członkowskich i kwalifikacji nabytych w państwach trzecich, a także polityka mobilności pracowników, mogą ułatwić dopasowywanie umiejętności do potrzeb pracodawców. Ludzie uczą się na wiele sposobów i w różnych kontekstach poza formalnymi strukturami kształcenia i szkolenia. Aby wspierać ten proces:

- w ramach unijnego programu na rzecz umiejętności Komisja **ułatwi uznawanie kwalifikacji**. Może to umożliwić wprowadzenie szybkiej ścieżki uznawania i ograniczyć formalności administracyjne, bowiem wspierać będzie szybkie uwierzytelnianie kwalifikacji przez pracodawców i organizatorów szkoleń;
- Komisja rozważy ponadto, w jaki sposób połączyć **podejście „najpierw umiejętności”**, w ramach którego uznaje się faktyczne umiejętności, z istniejącymi **podejściami opartymi na kwalifikacjach**, w interesie mobilnych obywateli UE i obywateli państw trzecich;
- w szczególności, aby przyciągnąć talenty spoza UE, Komisja analizuje podejście oparte na umiejętnościach w celu ułatwienia obywatelom państw trzecich dostępu do unijnych rynków pracy w sektorach priorytetowych przez stworzenie **unijnej puli talentów** i przedstawia wniosek w sprawie uznawania kwalifikacji obywateli państw trzecich.

Można zrobić więcej, aby pomóc ludziom w nabywaniu nowych umiejętności. UE dysponuje solidnymi ramami polityki umożliwiającymi **finansowe wspieranie rozwoju umiejętności** w postaci zaleceń Rady wspierających szereg reform w zakresie umiejętności, takich jak zalecenia dotyczące indywidualnych rachunków szkoleniowych i mikropoświadczeń, wysokiej

---

³⁴ Do 2025 r. Europejska Akademia Baterii zorganizuje szkolenia i kursy przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji dla około 800 tys. pracowników.

jakości i skutecznych praktyk zawodowych oraz kształcenia i szkolenia zawodowego. Aby te reformy polityki przyniosły konkretne rezultaty w sposób skoordynowany w całej Europie, **finansowanie publiczne i prywatne powinno być spójne, co można osiągnąć m.in. w następujący sposób:**

- pułap pomocy dla MŚP na szkolenia przewidziany w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych zostanie podniesiony z 2 mln EUR do 3 mln EUR;
- środki zapewniające pracownikom możliwości zdobywania umiejętności w ramach projektów IPCEI zostaną uwzględnione przy ocenie zgodności takich projektów z zasadami pomocy państwa³⁵;
- aby zachęcić do zwiększenia inwestycji w szkolenia w zakresie nowych neutralnych emisyjnie technologii i procesów produkcyjnych, Komisja zbada, czy możliwe jest traktowanie wydatków na szkolenia ponoszonych przez przedsiębiorstwa jako inwestycji, a nie jako kosztów lub kosztów operacyjnych.

Finansowanie unijne jest również dostępne. Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 i NextGenerationEU wspierają inwestycje o wartości około 64,8 mld EUR w nabywanie, zmianę i podnoszenie kwalifikacji³⁶. W ramach polityki spójności, która jest głównym instrumentem UE wspierającym inwestycje w umiejętności, udostępnia się z tej kwoty 64,8 mld EUR środki w wysokości 5,8 mld EUR na umiejętności ekologiczne i zielone miejsca pracy za pośrednictwem **Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+)**. **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)** uzupełnia EFS+ o inwestycje w umiejętności, kształcenie i szkolenie, w tym infrastrukturę. **Mechanizm sprawiedliwej transformacji** wspiera kwotą 3 mld EUR szkolenia i rozwój umiejętności pracowników w perspektywie dostosowania się do transformacji ekologicznej.

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zapewnia znaczne wsparcie finansowe. 14 państw członkowskich uwzględniło w swoich krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności środki na szkolenia w zakresie umiejętności ekologicznych i zielonych miejsc pracy, o wartości łącznie około 1,5 mld EUR.

2.4. Handel i odporne łańcuchy dostaw

UE z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy prowadzone na całym świecie na rzecz zapewnienia neutralności klimatycznej i zrównoważenia środowiskowego. Neutralność emisyjną najłatwiej będzie osiągnąć, jeśli zachęty w zakresie technologii neutralnych emisyjnie będą opierać się na zasadach uczciwej konkurencji i otwartego handlu. **Czwarty filar planu przemysłowego Zielonego Ładu obejmuje globalną współpracę i działanie handlu na rzecz transformacji w kierunku czystej energii.**

UE czerpie swą siłę konkurencyjną i polityczną z faktu, że jest potęgą handlową. UE pozostaje atrakcyjnym celem globalnych inwestycji. Nie osiągnęłyby odporności i nie pokonałyby wyzwań, przed jakimi stała w ostatnich latach, gdyby nie efektywność, jaka płynie z handlu, i korzyści dla obu stron partnerstwa, które zbudowała z państwami trzecimi. Jednocześnie

---

³⁵ Pkt 18 wytycznych o projektach IPCEI: komunikat Komisji „Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania”, Dz.U. C 528 z 30.12.2021, s. 10.

³⁶ Europejski Fundusz Społeczny Plus, Erasmus, „Horyzont Europa”, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, program „Cyfrowa Europa”, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

wzrost liczby nieuczciwych i przymusowych praktyk wymógł na UE opracowanie nowych narzędzi i egzekwowanie należnych praw w celu utrzymania równych warunków działania³⁷. Wszystkie te aspekty odzwierciedlają dążenie UE do otwartej strategicznej autonomii.

Otwartość handlu jest zasadniczym elementem unijnej strategii na rzecz utrzymania przez UE pozycji lidera w dziedzinie technologii neutralnych emisyjnie. Polityka handlowa kreuje powiązania między jednolitym rynkiem a ośrodkami wzrostu znajdującymi się poza naszym kontynentem, a jednocześnie zapewnia dostęp do nakładów o kluczowym znaczeniu dla transformacji ekologicznej. Z jednej strony otwarty handel stwarza możliwości dla unijnego przemysłu, bowiem otwiera nowe rynki eksportowe i tworzy korzyści skali. Z drugiej strony zapewnia dostęp do surowców, części, komponentów i usług, których potrzebuje przemysł unijny, biorąc pod uwagę, że dwie trzecie importu do UE stanowią produkty pośrednie.

UE będzie współpracować ze swoimi partnerami w celu promowania stabilności w handlu międzynarodowym i zwiększenia pewności prawa po stronie inwestorów i przedsiębiorstw przez dalsze **wspieranie Światowej Organizacji Handlu (WTO)**, w tym poprzez jej reformę. WTO może mieć swój wkład we wspieranie neutralności klimatycznej, jeśli zapewni forum do dyskusji na temat handlowych aspektów zielonej transformacji, wyjaśniać będzie, w jaki sposób promować zielone inwestycje w sposób minimalizujący zakłócenia w handlu, a także zaostrzy zasady dotyczące subsydiów mających negatywny wpływ zarówno na handel, jak i klimat.

Komisja będzie również nadal rozwijać unijną sieć **umów o wolnym handlu**, a jednocześnie optymalnie wykorzystywać te już istniejące przez skuteczne ich wdrażanie i egzekwowanie. W szczególności Komisja będzie dążyć do zakończenia do lata 2023 r. negocjacji z Australią i poczynienia znacznych postępów w negocjacjach z Indiami i Indonezją, a jednocześnie zbada możliwości zawarcia umów z innymi partnerami w regionie Indo-Pacyfiku. Komisja przedłoży również do ratyfikacji umowy z Chile, Meksykiem i Nową Zelandią oraz będzie dążyć do postępów w ratyfikacji umowy z Mercosurem. Komisja będzie również starała się sfinalizować umowę o partnerstwie gospodarczym z Kenią.

Komisja będzie wspierać transformację w kierunku czystej energii przez dalsze rozwijanie innych form współpracy z partnerami, wykraczających poza bardziej tradycyjne umowy handlowe. Rada UE–USA ds. Handlu i Technologii oraz podobna struktura, która ma połączyć UE z Indiami, ustanawiają nowe narzędzie współpracy. W ramach prac specjalnej **grupy zadaniowej UE–USA ds. ustawy o redukcji inflacji** UE i Stany Zjednoczone pracują nad pragmatycznymi rozwiązaniami rozwiewającymi obawy UE w celu utrzymania i wzmocnienia transatlantyckich łańcuchów wartości oraz zapewnienia pozytywnej współpracy we wspólnym interesie na rzecz osiągnięcia neutralności emisyjnej.

UE wprowadziła **umowy o ułatwieniach w zrównoważonych inwestycjach**, łączące ją w szczególności z partnerami w Afryce, aby ułatwić przyciąganie i rozszerzanie inwestycji przy jednoczesnym uwzględnieniu zobowiązań w zakresie ochrony środowiska i praw pracowniczych. Klimat i energia są kluczowym obszarem partnerstw w ramach strategii **Global Gateway**, która stanowi wkład UE w zmniejszanie globalnej luki inwestycyjnej na całym świecie. Ponadto UE będzie wspierać kraje rozwijające się w ich wysiłkach na rzecz dostosowania się do autonomicznych wymogów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju i przestrzegania takich wymogów. UE będzie dalej rozwijać dialog polityczny z Unią dla Śródziemnomorza i Unią Afrykańską oraz podejmować w związku z tym konkretne działania w zakresie badań naukowych i innowacji w celu promowania współpracy w zakresie energii

---

³⁷ Wymaga to m.in. wzmocnienia zdolności UE w zakresie kontroli i ochrony jej granic, co jest kluczowym celem zapowiadanej reformy celnej.

odnawialnej i ekologicznego wodoru³⁸. Komisja proponuje, aby inwestycje w innych kluczowych obszarach partnerstwa, takich jak cyfryzacja lub transport, były w większym stopniu dostosowane do celu osiągnięcia neutralności emisyjnej. Komisja będzie nadal wspierać zrównoważone inwestycje w energię, transport i łączność cyfrową przez wdrażanie planów gospodarczo-inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich, realizację zasad Partnerstwa Wschodniego i południowego sąsiedztwa.

Opracowanych zostanie wiele **nowych inicjatyw**, a mianowicie:

- UE będzie współpracować z partnerami o podobnych poglądach w celu ustanowienia **Klubu Surowców Krytycznych** co pozwoliłoby zapewnić bezpieczne, zrównoważone i przystępne cenowo globalne dostawy surowców, które mają kluczowe znaczenie dla transformacji ekologicznej i cyfrowej opierającej się na konkurencyjnej i zróżnicowanej bazie przemysłowej. Na podstawie istniejących inicjatyw międzynarodowych klub opracuje zasady zrzeszania krajów będących konsumentami surowców i krajów bogatych w zasoby oraz będzie wspierać współpracę w celu umożliwienia krajom rozwijającym się bogatym w zasoby przejścia na wyższy poziom łańcucha wartości;
- powstaną **partnerstwa przemysłowe na rzecz czystych technologii/neutralności emisyjnej**³⁹, promujące przyjęcie technologii neutralnych emisyjnie na całym świecie i wspierające rolę, jaką UE ze swoimi zdolnościami przemysłowymi może odegrać w przygotowywaniu globalnej transformacji w kierunku czystej energii;
- Unia opracuje **strategię dotyczącą kredytów eksportowych** obejmującą **unijny instrument kredytów eksportowych** oraz **pogłębioną koordynację unijnych narzędzi finansowych**. Instrumenty te mogą przyczynić się do zwiększenia spójności z politykami UE, takimi jak Europejski Zielony Ład lub strategia Global Gateway, w których zobowiązano się do inwestowania w infrastrukturę dostosowaną do ścieżek prowadzących do neutralności emisyjnej.

Otwartość rozwija się tylko tam, gdzie zachowana jest uczciwość. Kraje na całym świecie opracowały nowe inicjatywy w celu wsparcia transformacji ekologicznej. Tam, gdzie inwestycje publiczne na rynkach prywatnych są zbyt duże, zakłócenia powodują nierówne warunki działania i pojawienie się nieuczciwej konkurencji. Szczególne obawy istnieją co do gospodarek nierynkowych. UE chce być liderem zdecydowanych działań mających odwrócić te tendencje.

Przede wszystkim Komisja będzie nadal w pełni wykorzystywać **instrumenty ochrony handlu**, aby chronić jednolity rynek przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, takimi jak dumping i subsydia mające zakłócający charakter, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów, które mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia neutralności emisyjnej. UE podejmie również dalsze kroki w celu zapewnienia, aby unijne środki nie były obchodzone.

Ponieważ zachęty ekologiczne są coraz powszechniej stosowane na całym świecie, Komisja dopilnuje, aby subsydia zagraniczne nie osłabiały w sposób nieuczciwy konkurencyjności przemysłu europejskiego. **Rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych** weszło w życie 12 stycznia 2023 r. i stanowi dodatkowe narzędzie do badania subsydiów przyznawanych przez państwa trzecie przez uwzględnienie ich szczególnego wpływu na rynek wewnętrzny. UE będzie również współpracować z partnerami w celu zidentyfikowania i rozwiązania problemu subsydiów mających zakłócający charakter lub nieuczciwych praktyk

³⁸ W ramach programu „Horyzont Europa” UE uruchomiła specjalną inicjatywę na rzecz Afryki i inicjatywę śródziemnomorską, z których każda dotyczy inwestycji UE o łącznej wartości około 300 mln EUR.

³⁹ Zgodnie z pracami koalicji ministrów handlu na rzecz klimatu:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_23_248

handlowych związanych z kradzieżą własności intelektualnej lub przymusowym transferem technologii w gospodarkach nierynkowych, takich jak Chiny.

Komisja będzie również promować wzajemność w dostępie do rynków zamówień publicznych. Komisja jest gotowa wdrożyć **Instrument Zamówień Międzynarodowych** po raz pierwszy w 2023 r., aby uzasadnić ideę równego dostępu unijnych przedsiębiorstw do rynków zamówień publicznych w państwach trzecich.

W czasach rosnących napięć geopolitycznych UE i jej państwa członkowskie powinny działać wspólnie, aby bronić swoich interesów. **Unijne ramy monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych** umożliwiają skuteczną koordynację w celu zabezpieczenia kluczowych aktywów europejskich i ochrony bezpieczeństwa zbiorowego. Prowadzony jest obecnie przegląd funkcjonowania tego mechanizmu i ocena, w jaki sposób można poprawić jego skuteczność bez ograniczania otwartości UE na bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Równocześnie skoordynowane zostaną działania z sojusznikami, m.in. w ramach programu prac dotyczącego bezpieczeństwa gospodarczego przedstawionego przez Japonię, która przewodniczy grupie G-7. Z chwilą przyjęcia unijnego **instrumentu chroniącego przed wymuszaniem** zapewni on odpowiednie środki szybkiego reagowania na zastraszenie gospodarce.

3. WNIOSKI

UE pozostaje atrakcyjnym celem zrównoważonych inwestycji. W ciągu ostatnich 30 lat jednolity rynek europejski przyniósł bardzo znaczące korzyści gospodarcze, powodując m.in. wzrost rocznego PKB UE średnio o 8–9 %⁴⁰. Europejski model biznesowy opiera się na otwartości, natomiast europejski model społeczny zapewnia edukację, ochronę socjalną pracowników, a także ochronę zdrowia i środowiska. Unia oferuje otoczenie przyjazne dla biznesu (zapewniając np. jakościową infrastrukturę, przestrzeganie zasady praworządności). Obok uczciwej konkurencji i niemających sobie równych ram regulacyjnych ukierunkowanych na dwojaką transformację – cyfrową i ekologiczną – jest to czynnik przyczyniający się do zapewnienia inwestorom niezbędnej przewidywalności.

Plan przemysłowy Zielonego Ładu ma na celu uproszczenie, przyspieszenie i dostosowanie zachęt w celu zachowania konkurencyjności i atrakcyjności UE jako miejsca inwestycji dla przemysłu technologii neutralnych emisyjnie. Działając wspólnie, UE i jej państwa członkowskie mogą przekazać przedsiębiorstwom silny sygnał, a jednocześnie przyspieszyć dwojaką transformację.

W perspektywie krótkoterminowej, a zwłaszcza w obliczu nieuczciwej konkurencji związanej z wysokimi cenami energii, uzasadnione jest wprowadzenie tymczasowych i ukierunkowanych dodatkowych środków w celu wsparcia przemysłu europejskiego. Otoczenie regulacyjne należy dostosować do nowej rzeczywistości. Procedury w jego ramach powinny być prostsze i szybsze, aby lepiej przyczyniać się do realizacji celów UE w zakresie osiągnięcia neutralności klimatycznej zrównoważonej gospodarki i społeczeństwa.

Niniejszy komunikat stanowi kolejny krok we wdrażaniu planu działań uzgodnionego w Wersalu⁴¹. Przedstawiono w nim odpowiedź Komisji na krótkoterminowe wyzwania, przed którymi stoi przemysł europejski. Komisja będzie również miała na uwadze apel Rady Europejskiej o przedstawienie przed jej marcowym posiedzeniem szerszej strategii na rzecz

⁴⁰ Dokument otwierający debatę 094: [Quantifying the Economic Effects of the Single Market in a Structural Macromodel \(europa.eu\)](#). [Ujęcie ilościowe skutków gospodarczych jednolitego rynku w strukturalnym modelu makroekonomicznym], Jan in't Veld, 2019 r.

⁴¹ Nieformalne posiedzenie szefów państw lub rządów, Deklaracja wersalska, 11 marca 2022 r.

zwiększenia długoterminowej konkurencyjności na jednolitym rynku, w 30. rocznicę jego powstania. Komisja wzywa również państwa członkowskie do osiągnięcia porozumienia w sprawie przeglądu zarządzania gospodarczego.

Komisja jest gotowa wspierać przemysł i społeczeństwo w zrównoważonym rozwoju, promując inwestycje w nowe technologie i zapewniając finansowanie tam, gdzie jest to możliwe i konieczne. Inwestycje w podnoszenie kwalifikacji pracowników wymagają tego, aby szkolenia i kształcenie były traktowane jako kluczowy element przyszłości UE. Jako że świat, w którym żyjemy, cechuje się wzajemnymi powiązaniem, a transformacja ekologiczna dokonuje się również i poza granicami UE, Komisja będzie nadal angażować się i współpracować z naszymi partnerami handlowymi, przyjmując otwarte, ale i asertywne podejście.

Komisja wzywa przywódców, rządy, ustawodawców i partnerów społecznych do wspierania realizacji przedstawionego planu i jest gotowa przekształcić go w konkretne wnioski legislacyjne opierające się na trwającej ocenie potrzeb przed marcowym posiedzeniem Rady Europejskiej.